Lietas Nr.C07052516

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2016.gada 9.jūnijā

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese I.Zālīte,

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2016.gada 25.aprīlī /pers. A/ (turpmāk arī prasītāja) cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk arī atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2000.gada 14.septembrī dzimis /pers. B/ un /pers. A/ dēls /pers. D/, ko apliecina dzimšanas apliecība Nr. AB 396083.

Prasītāja norādījusi, ka dēls /pers. D/ dzīvo kopā ar prasītāju un prasītāja īsteno dēla /pers. D/ ikdienas aizgādību. /pers. E//pers. D/ mācās Bebru internātskolas 8.klasē. Prasītāja norādījusi, ka atbildētājs uzturlīdzekļus dēla uzturam sniedz neregulāri, savukārt prasītāja atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, algotu darbu šobrīd nestrādā un viņas ienākumi ir 500 EUR mēnesī. Turklāt ģimenei, kuras sastāvā ir prasītāja, /pers. D/ un /pers. F/, piešķirts maznodrošinātas ģimenes statuss uz laika posmu no 2016.gada 1.marta līdz 2016.gada 31.maijam.

Prasītāja norādījusi, ka viņas rīcībā nav informācijas par atbildētāja darba tiesiskajām attiecībām un ienākumiem, taču atbildētājam kā tēvam ir pienākums uzturēt dēlu valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja bērna /pers. D/ uzturam 111 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, nosakot atbildētāja pienākumu pārskaitīt uzturlīdzekļus uz prasītājas norēķinu kontu AS "SEB banka", konta Nr./konta numurs/. Prasītāja lūdz noteikt sprieduma izpildi nekavējoties.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.panta pirmo, otro un piekto daļu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1.apakšpunktu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 24.panta pirmo daļu, 28.panta otro daļu, 127., 128., 129.pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 250.^{20} pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja nevēlas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, kā arī norādīts, ka mediācija pirms prasības celšanas nav izmantota.

2016.gada 5.maijā tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par prasību, kurā norādīts, ka atbildētājs prasību atzīst daļēji, proti, 50 EUR apmērā. Paskaidrojumā norādīts, ka atbildētājs šobrīd algotu darbu nestrādā, iztikas līdzekļus pelna, strādājot īslaicīgus gadījuma darbus. Atbildētājs arī norādījis, ka nav reģistrējies Nodarbinātības valsts aģentūrā bezdarbnieka statusa iegūšanai. Šobrīd atbildētāja ģimenei palīdz atbildētāja māte, kura ir pensionāre, līdz ar to atbildētājs nespēj sniegt uzturlīdzekļus 111 EUR apmērā. Atbildētājs piekrīt prasītājas norādītajam par uzturlīdzekļu sniegšanas neregularitāti, taču norādījis, ka iespēju robežās piedalās bērna /pers. D/ uzturēšanā gan finansiāli, gan nopērkot nepieciešamās lietas. Atbildētājs nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē, kā arī nevēlas izmantot mediāciju *(lietas 15.-18.lapa)*.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa noteic, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu iztiesāt lietu tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

No lietas materiāliem redzams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu 2016.gada 27.aprīlī prasītājai un atbildētājam ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim *(lietas 14.lapa)*.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses I.Zālītes 2016.gada 16.maija lēmumu civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu 2016.gada 18.maijā pusēm ir paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 21.lapa)*.

MOTĪVU DAĻA

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ maza apmēra prasība pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu ir apmierināma pilnībā.

Civillikuma 179.pants paredz vecāku pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz

laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.pants noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju pierādīts, ka 2000.gada 14.septembrī dzimušā /pers. D/ vecāki ir atbildētājs – /pers. B/ un prasītāja – /pers. A/ *(lietas 9.lapa)*.

Civillikuma 177.pants noteic, ka rūpēties par bērnu nozīmē nodrošināt bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošināt garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Saskaņā ar 1998.gada 19.jūnija Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Atbilstoši minētā likuma 24.panta pirmajai un otrajai daļai vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem (..).

No minētajām likumu normām izriet, ka bērna vecākiem ir jāspēj nodrošināt vismaz elementārās bērna vajadzības. Vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgu bērnu ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas atbilstoši vecumam un interesēm.

Ja vecāki dzīvo šķirti, tad saskaņā ar Civillikuma 178.pantu vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

No prasības pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka prasītāja ar bērnu dzīvo šķirti no atbildētāja un prasītāja ir tā, kura veic bērna aprūpi *(lietas 10.-12.lapa).* Atbildētājs minēto faktu Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējis.

Tādējādi tiesai nav šaubu, ka bērnu aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja. Līdz ar to, ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīds par atbildētāja pienākumu maksāt prasītājai uzturlīdzekļus dēla uzturam.

Prasītājas prasījums ir valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, ko atbildētājs atzīst daļēji, proti, 50 EUR apmērā.

Nosakot uzturlīdzekļu apmēru, tiesa ņem vērā Civillikuma 179.panta piektajā daļā noteikto, ka neatkarīgi no vecāku spējām uzturēt bērnu un neatkarīgi no vecāku mantas stāvokļa (..), vecāku pienākumu ir bērnu nodrošināt ar minimālo uzturlīdzekļu apmēru. No minētā izriet atbildētāja obligāts pienākums maksāt bērna uzturam uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā un šis pienākums nav pakļauts vecāku mantiskā stāvokļa un viņu maksāšanas spēju tiesas vērtēšanai.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteic minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam, proti, līdz 7 gadu vecumam ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no līdz bērnu septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērnu septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz viņu pilngadībai.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, 2.punktu minimālā mēneša darba alga noteikta 370 EUR.

No minētā izriet, ka konkrētajā gadījumā katra vecāka pienākums ir nodrošināt bērnu ar 111 EUR mēnesī, kas ir minimālo uzturlīdzekļu apmērs konkrētajā gadījumā. Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa nevērtē atbildētāja spējas un finansiālās iespējas tos samaksāt. Tiesa atzīst, ka pienākums maksāt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā ir absolūts un nav saistīts ar atbildētāja mantisko stāvokli vai vēlmi apstrīdēt prasīto uzturlīdzekļu apmēru.

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka lūdz piedzīt uzturlīdzekļus no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai. Civilprocesa likuma 1.pants noteic, ka katrai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Konkrētajā gadījumā prasītāja ir vērsusies savu aizskarto tiesību aizsardzībai tiesā ar prasības pieteikumu 2016.gada 25.aprīlī, līdz ar ko uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, proti, no 2016.gada 25.aprīļa. Šāds viedoklis izteikts arī judikatūrā *(skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 27.janvāra spriedumi lietā Nr.SKC-254 un SKC-285, 2007.gada 29.augusta lēmums lietā Nr.SKC-556).*

Saskaņā Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkta pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam. Prasītāja prasības pieteikumā šādu lūgumu ir izteikusi, līdz ar ko, spriedumā nosākams, ka tas daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, prasītāji lietās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītāja no to samaksāšanas bijusi atbrīvota, valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu 1332 EUR (111 EUR x 12 = 1332 EUR) un valsts nodeva no minētās summas saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktu veido 199,80 EUR (15% no 1332 EUR). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,44 EUR apmērā, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu – desmit dienas, no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 42.panta pirmo daļu, 193., 204.[1]pantu, 250.[25] pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt prasību pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 111 EUR (viens simts vienpadsmit *euro)* mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no 2016.gada 25.aprīļa līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļi ieskaitāmi /pers. A/ AS „SEB banka" norēķinu kontā /numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 199,80 EUR (viens simts deviņdesmit deviņus *euro* un 80 centus).

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr.C07052516, /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,44 EUR (četrus *euro* un 44 centus).

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konta Nr.LV51TREL2190458019000
reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C07052516, /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2016.gada 9.jūnija, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I.Zālīte